

Straż Miejska Miasta Lublin

ul. Podwale 3a

20-117 Lublin

Prezentację wykonał:

st. insp. Bartłomiej Stępski

Prawo autorskie

Kluczowe zagadnienia:

Co podlega ochronie prawa autorskiego?

Komu przysługuje ochrona z tytułu prawa autorskiego?

Jakie są rodzaje uprawnień i czas ich trwania?

Kiedy wolno korzystać z utworu bez zgody osoby uprawnionej?

Jak chronione są prawa autorskie?

Podstawowe źródła prawa:

Krajowe:

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity: Dz. U. 2006 r. Nr 90, poz. 631 ze zm.).

Międzynarodowe:

1. Konwencja Berneńska z dnia 9 września 1886r. o ochronie dzieł literackich i artystycznych (Akt Paryski z 1971r.).
2. Konwencja o ochronie wykonawców, producentów fonogramów oraz organizacji nadawczych, sporządzona w Rzymie dnia 26 października 1961 r.
3. Porozumienie TRIPS w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej z 1994 r.
4. Traktaty WIPO z 1996 r. o prawie autorskim oraz o artystycznych wykonaniach i fonogramach.

własność intelektualna = własność rzeczy

Konstrukcja prawa własności na dobrach niematerialnych jest zbliżona do konstrukcji prawa własności na dobrach materialnych (rzeczach).

WSPÓLNA ZASADA:

niedozwolone jest korzystanie z cudzej własności bez uzyskania zgody osoby uprawnionej.

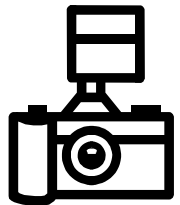
Utwór:

każdy przejaw działalności **twórczej** o **indywidualnym** charakterze, **ustalony** w jakiegokolwiek postaci, **niezależnie** od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia.

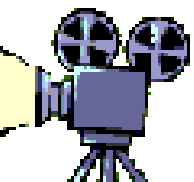
Cechy szczególne wybranych utworów- o tym warto pamiętać:

- Utwory muzyczne nagrane na nośnik dźwięku objęte są prawem autorskim (**autor muzyki i tekstu**), a nadto prawami pokrewnymi do artystycznego wykonania (**wykonawca**) oraz prawami do fonogramu (**producent nagrania**).

- Utwory fotograficzne podlegają ochronie wyłącznie jeśli są **oryginalne** (np. typowe zdjęcie paszportowe zwykle nie będzie utworem). Pamiętać należy dodatkowo o prawach do **obiektów fotografowanych** (np. autorskich do rzeźby, czy obrazu, **prawach do wizerunku, prawie do prywatności**, itd.).

- Utwory audiowizualne podlegają szczególnej regulacji. Ich eksploatacja na niektórych polach wymaga odprowadzenia dodatkowego **wynagrodzenia na rzecz współtwórców** (np. reżysera, autora scenariusza, autora muzyki filmowej).

Szczególne zasady ochrony programów komputerowych:

- Program komputerowy podlega co do zasady ochronie jak utwór literacki;
- ochrona obejmuje wszystkie formy wyrażenia (np. kod źródłowy, dokumentacja, plik wykonywalny);
- idee i zasady będące podstawą jakiegokolwiek elementu programu komputerowego, w tym podstawą łączny, nie podlegają ochronie;
- w sposób szczególny określono uprawnienia twórcy programu;
- wyłączony jest dozwolony użytek prywatny programów;
- ograniczony jest dozwolony użytek publiczny;
- prawa majątkowe do programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej.

Ustawowe wyłączenia spod ochrony

Nie stanowią przedmiotu prawa autorskiego:

- ✓ akty normatywne lub ich **urzędowe** projekty;
- ✓ urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole;
- ✓ opublikowane opisy patentowe lub ochronne;
- ✓ proste informacje prasowe.

Znaki i symbole urzędowe

Czas trwania autorskich praw majątkowych oraz majątkowych praw pokrewnych

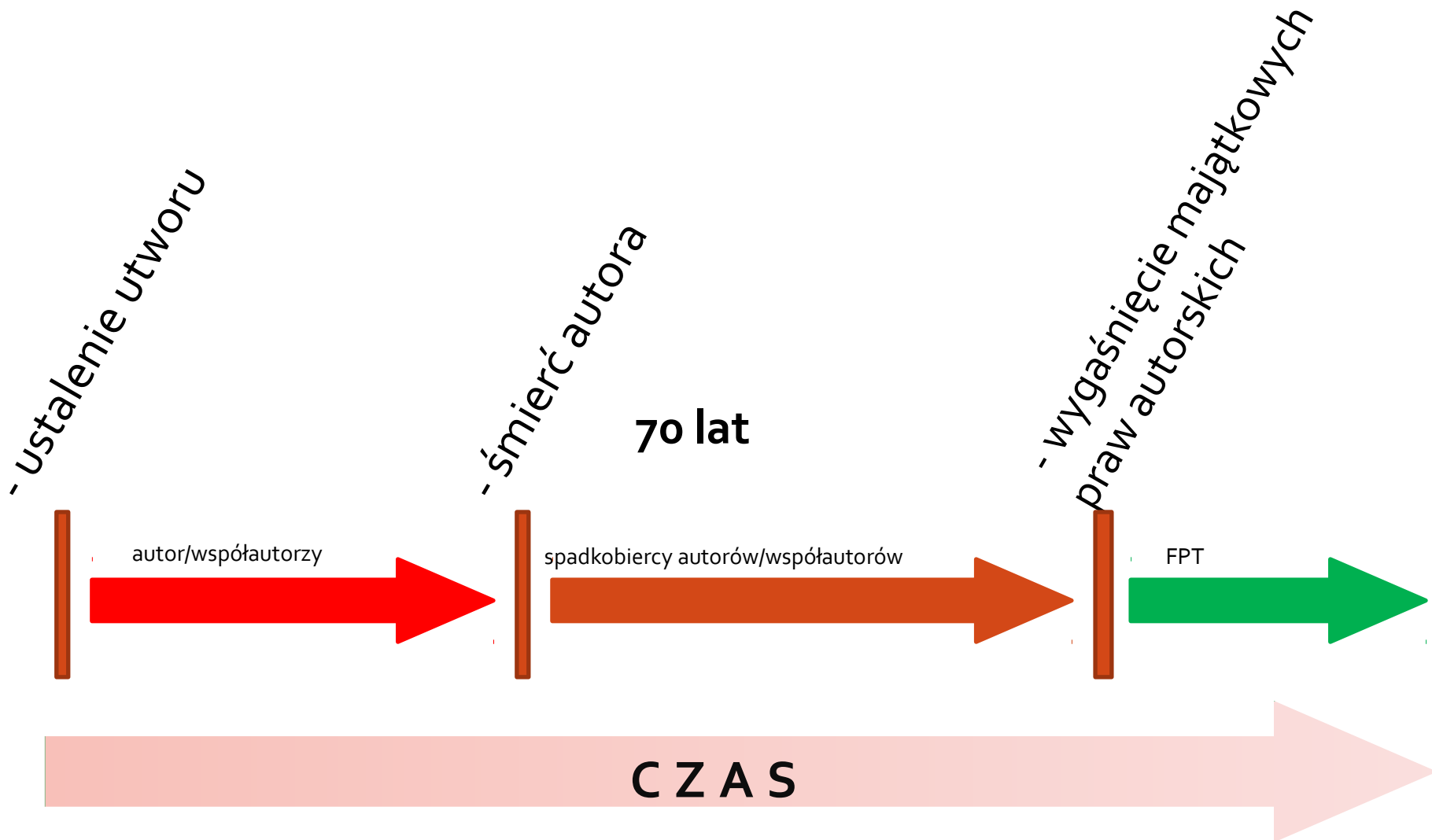

Czas ochrony jest ograniczony

prawa osobiste
- nie wygasają

prawa majątkowe
- wygasają wraz z
upływem czasu

Ogólny schemat wygaśnięcia praw autorskich

Przykład ochrony prawa majątkowego.

Kilka lat temu w serwisie YouTube przebojem było nagranie „Styrta się pali”, w którym **niedosłyszająca kobieta dzwoni na policję, żeby zawiadomić, że ktoś podpalił stertę siana należącego do jej rodziny. Podaje oczywiście swoje pełne imię, nazwisko, adres** (kiedy nagranie zaczęło krążyć po internecie, bohaterka zaczęła otrzymywać pocztówki od fanów). Nagranie miało łącznie około trzech milionów odsłon. Rodzina bohaterki, 85-letniej J.H., wytoczyła policji proces za udostępnienie tego nagrania serwisowi YouTube.

Uznając, że niewątpliwie doszło do naruszenia prawa do prywatności starszej pani, **sąd I instancji zasądził tytułem zadośćuczynienia 40 tysięcy złotych i zobowiązał policję do złożenia stosownych przeprosin oraz... „usunięcia nagrania z portali internetowych”.**

Dozwolony użytek prywatny

Bez zezwolenia twórcy wolno **nieodpłatnie korzystać** z już rozpowszechnionego utworu w **zakresie własnego użytku osobistego**.

Dozwolony użytek prywatny

Zakres własnego użytku osobistego obejmuje korzystanie z pojedynczych egzemplarzy utworów przez krąg osób pozostających w związku osobistym, w szczególności pokrewieństwa, powinowactwa lub stosunku towarzyskiego.

Prawo cytatu

Czym jest cytat w rozumieniu prawa autorskiego ?

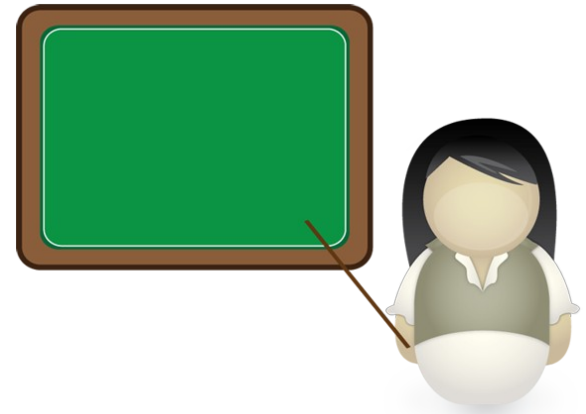
**Przytoczenie w dziele własnym
całości lub części cudzej pracy
bez wprowadzania żadnych zmian.**

„Wolno przytaczać w utworach stanowiących samoistną całość urywki rozpowszechnionych utworów lub drobne utwory w całości, w zakresie uzasadnionym wyjaśnianiem, analizą krytyczną, nauczaniem lub prawami gatunku twórczości.”

(art. 29 ust.1 prawa autorskiego)

Użytek przez instytucje naukowe i oświatowe

Instytucje naukowe i oświatowe mogą, w celach dydaktycznych lub prowadzenia własnych badań, korzystać z **rozpowszechnionych** utworów w oryginale i w tłumaczeniu oraz sporządzać w tym celu egzemplarze **fragmentów** rozpowszechnionego utworu.

Użytek podczas imprez szkolnych oraz uroczystości państwowych

Wolno nieodpłatnie **wykonywać publicznie** rozpowszechnione utwory podczas ceremonii religijnych, imprez szkolnych i akademickich lub oficjalnych uroczystości państwowych, jeżeli nie łączy się z tym osiągnięcie pośrednio lub bezpośrednio **korzyści majątkowych i artyści wykonawcy nie otrzymują wynagrodzenia**, z wyłączeniem imprez **reklamowych, promocyjnych lub wyborczych**.

Ochrona autorskich praw osobistych i majątkowych

 ochrona cywilnoprawna

 ochrona karnoprawna

Piractwo = kradzież własności intelektualnej

– zwykle pod pojęciem tym rozumie się pozyskiwanie, utrwalanie, zwielokrotnianie oraz rozpowszechnianie utworów lub przedmiotów praw pokrewnych bez zgody osoby uprawnionej.

Art. 116 ust. 1 prawa autorskiego:

Kto bez uprawnienia albo wbrew jego warunkom rozpowszechnia cudzy utwór w wersji oryginalnej albo w postaci opracowania, artystyczne wykonanie, fonogram, wideogram lub nadanie,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 278. § 1 kodeksu karnego:

Kto zabiera w celu przywłaszczenia cudzą rzecz ruchomą,
podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bez zgody osoby uprawnionej uzyskuje cudzy program komputerowy w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

DZIEKUJE ZA UWAGE

Bartłomiej Stępski